

Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoq

ASSILINERA: Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannernullu Naalakkersuisoq

ASSUT TUAVIORTOQ

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap suliaq nr. 01.31.06/11-00522 pillugu arfininngornermi ulloq 15. januar 2011 aalajangiineranik Naalakkersuisunut ilisimatitsineq.

Kalaallit Nunaanni usinik assartuinermi kiffartuunneqarnissamik isumaqatigiissut pillugu Royal Arctic Bygdeservice A/S-imut isumaqatigiissut.

Naalakkersuisut **inassutigaa**,

- 1. januar 2011-miit 31. december 2030-mut nunaqarfinnut isorliunerusunullu usinik assartuussinissaq pillugu Royal Bygdeservice A/S-imut kiffartuunneqarnissamik nutaamik isumaqatigiissuteqarnissamut Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaata Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannernullu Naalakkersuisoqarfik piginnaatissagaa

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai

Ineqarnermut, Attaveqarnermut Angallannernullu Naalakkersuisumik ulloq 14. januar 2011-mi apersuinini tunngavigalugu qinnuteqaat una Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit sukumiisumik oqaluuserineqarpoq.

RAL/RAB-ip umiarsuarnik pisiniarnerata ingerlanneqarsimanera **sakkortuumik isornartoqartoq** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittoq isumaqarpoq.

Nunaqarfinnut pilersuinermi umiarsuit atorneqartartut nutaanngilisut taartissaannik pisinissamut RAB-imut aningaasatigut atugassarititaasut pingaarnert pillugit kontomut pingaarnermut 73.01.15-imut, Usinik assartuinermut tunngasumut, oqaasertaliussassatut siunnersuutigineqartut aqutigalugit 2010-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip suliarineqarneranut atatillugu Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ilisimatinneqarpoq. Tassunga atatillugu akerliliissutinik arlalinnik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq saqqummiussivoq. Piffissap sullissinissamik isumaqatigiissuteqarfiusussap ukiunik 20-nik sivilissusilerneqarnera ataatsimiititaliamit immikkut taamani isumakulunnartinneqarpoq, aningaasalersuinissamut periarfissat assartuinermillu aqqissuussinerup oqallisigineqarnissaat kissaatigineqarluni kiisalu umiarsuarnik nutaanik pisinissamik apeqqut Assartuineq pillugu Isumalioqatigiissitap suliaanut ilanngunneqassasoq ataatsimiititaliamit kissaatigineqarluni. Aalajangiinissamulli pitsaasumik tunngavissaqarnissamik kissaatit taakku tunngavilersorluagaasut Naalakkersuisunit itigartinneqarput, ataatsimiititaliali ilisimatinneqartarnissaa neqeroorutigineqarluni. Tamannali pisimanngilaq.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqatigiittooq naliliivoq Naalakkersuisut taamaaliormikkut Inatsisartut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa aqqutigalugu isumakuluutaat naammattumik paasisimangikkaat ataqqinngikkaallu.

RAL-imut Altantikukkoortaatimik umiarsuarsinissap ilanngunneqarnera pissutigalugu taarsigassarsiassaaqqaartut 267 mio. kr.-it oqaasertaliussamut siuliani taaneqartumut nassuiaatini oqaatigineqartut 535 mio. kr.-inik amerlassuseqalersimanerisa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit kingusippallaartukut aatsaat paasineqarnera immikkut isornartoqartutut isigisariaqarpoq. Inuiaqatigiit ilanngaattissat ilanngaatigereerlugit akiitsuisa taama ataatsimut qaffaataat RAL-ip akuersissutaa aqqutigalugu qulakkeerneqartut Naalakkersuisut oqaatigaat. Taamaaliornikkut inuiaqatigiinnit annertunerusumik oqallisigineqarani aammalu immikkut ilisimasallit Naalakkersuisoqarfiup aktiaateqarlunilu ingerlatseqatigiiffiit avataanniittut, soorlu assartuineq pillugu isumalioqatigiissitaq imaluunniit immikkut ilisimasallit arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut misissueqqissaarnissamik akerliliissuteqarnissamulluunniit periarfissinnagit atlantikukut assartuineq eqqarsaatigalugu nunatta assartuinnikkut aqqissuussaanera kisermaassiffiuneralu ukiuni tulluuttuni amerlasuuni pituttorneqaratarsinnaavoq. Allaallumi Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat nunaqarfinnut assartuinnikkut ataatsimoortumik aqqissuussinermut atatillugu siunnersortinik avataaneersunik siusinnerusukut atuisimaneq pitsaanngitsumik misilittagaqarfigineqarmat siunnersortit avataaneersut atornaveersaarneqarsimasut.

Usinik assartuinerimi maanna aqqissuussaanerup ingerlateqqinneqarnissaa kisiat Naalakkersuisut allattoqarfiatalu sulissutigisimagaat ersarilluinnarpoq. Periarfissanik allanik misissuisoqanngivissimanera aammalu umiarsuarnik pisinissaq RAB-imi ingerlatsinermut aningaasaqarnek kisiat aallaavigalugu naliligassaasoq ersarilluinnartumik kukkusumik isummerneramik aallaaveqarluni RAL-ip RAB-illu pilersaarutai isornartoqartinngiivillugit ingerlatiinnarneqarsimanerat paasillugu **assorsuaq naammaginangitsoq** Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq isumaqarpoq. RAB-ip umiarsuarnik pisinissaata ingerlanissaa pillugu pilersaarusiortoqareersimanera pissutiginnarlugu RAB-ip umiarsuarnik pisinissaata assartuineq pillugu isumalioqatigiissitamit misissorneqannginnissaanik Naalakkersuisut UKA 09-mi 2010-mi aningaasanut inatsisissatut siunnersuutip pingajussaaneerneqarnerani oqariartuutaat tamanna tunngavigalugu aamma assut isornartoqartutut isigisariaqarpoq.

Umiarsuarnik nutaanik pisinissap pisariaqartinneqarnera ukiuni arlalinngortuni – tassa minnerpaamik 2004/2005-imi – ilisimaneqarsimasoq ataatsimiititaliap ilisimavaa. Umiarsuit taakku taarserneqarnissaannik aalajangerneq tassungalugu atasumik ajornartorsiutaasinnaasunik aqqissuussaanernillu misissuinissap ukiut taakku ingerlaneranni kinguartinneqartarsimanera, tamatumalu kingorna aqqiissutissatut siunnersuummut isummerfiginninnissamut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap ullut 14-iunngitsulluunniit periarfissinneqarnera **assorsuaq isornartoqartoq** ataatsimiititaliaq isumaqarpoq.

Matuma kingorna suliamut isummernermini ataatsimiititaliaq marlunnet avippoq.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut, Naaja Nathanielsen, Niels Thomsen aamma Aqqaluaq B. Egede isumaqarput Naalakkersuisut qinnuteqaataat akuersaarneqartariaqartoq. Amerlanerussuteqartut isumaqarput RAL-ip RAB-illu umiarsuarnik pisariaqartitsinerat saneqqunneqarsinnaanngitsoq aammalu tamanna tunngavigalugu qinnuteqaat suliarineqartariaqartoq.

Nunap immikkoortuinut pilersuinerup patajaatsup ingerlanneqarnissaa assut pingaartutut isigineqarpoq. Umiarsuit nunaqarfinnut pilersuisut aserfallassimanerat eqqarsaatigalugu qinnuteqaatip matuma itigartinneqarnera ajornartorsiutunik annertuunik nassataqaratarsinnaavoq.

Aaqjissuussaanerit maanna atuuttut ingerlatiinnarneqarnissaasa sulissutiginnissaanut taarsiullugu ineriartortitsineq nutaamillu eqqarsarnej siuarsaavigeqqullugit ingerlatseqatigiiffiit kaammattornissaannut RAL-imi RAB-imilu ataatsimeersuarnissat aggersut Naalakkersuisunit atorneqassasut ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut **sakkortuumik kaammattuutigaat**. Tamannalu aamma atuuppoq aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffiit Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartut eqqarsaatigalugit.

Nunatta karsiata pituttugaanerata killilersimaarneqarnissaa aammalu usinik assartuinnermut nunaqavissut peqataanissamut periarfissaannik siuarsaanissaq siunertaralugit RAB-imut immikkut tunngatillugu sullissinissamik isumaqatigiissutip isumaqatigiinniutigeqqinnissaanut periarfissanik ingerlaavartumik Naalakkersuisut **naliliisassapput**. Sullissinissamik isumaqatigiissutip eqaatsuunissaa Naalakkersuisut matumani assut pingaartissimavaat, tamannalu taama piunasaqarnermut tapersiivoq.

Suliassaqarfik pillugu kaammattuutunik ungasissumut isigisunik saqqummiussinissaq siunertaralugu assartuineq pillugu isumalioqatigiissitat allalluunniit susasaqartut assartuineq pillugu immikkut misissueqqissaarnermik aallartitsisariaqartut amerlanerussuteqartut isumaqarput. Kaammattuutit taakku ingerlatseqatigiiffiit soqutigisaat kisiisa aallaaviginagit nunattali pilersuinikkut aningaasaqarnikkullu ataatsimoortumik pisariaqartitai aallaavigalugit pisariaqarput. Taama suliaqarnej nunap immikkoortuini ineriartortitsinissamut periusissamut ataqatigiissaarneqarluarsinnaavoq. Tassunga atatillugu akeqartitseriaatsimik misissueqqissaarneq immikkut ilaatinneqassaaq. Assartuineq RAB-ip ullumikkut ukiumut taamaallaat 5 mio. kr.-it missaannik isertitsissutigisarpaa, ingerlatseqatigiiffilli sullissinissamut isumaqatigiissummut akiliutinik ukiumut 60 mio. kr.-it sinnerlugit pissarsisarluni. Inuussutissarsiutinut tapiissutit akeqartitseriaatsillu pillugit misissueqqissaarneq Naalakkersuisut ilimasaarinnermittut ukioq manna saqqummiuppasuk sukumiisumik ammasumillu oqallinnissaq Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamit qilanaarineqarpoq.

RAB-imut sullissinissaq pillugu isumaqatigiissummut akiliutit ukiumoortumik akinut akissarsianullu iluarsisuteqarfigneqaratik maanna annertussutsimut aalajangiunneqarnerat amerlanerussuteqartut iluarisimaarlugu maluginiarpaa pingaartillugulu. Taamaaliornikkut ukiumut 2 procentimik annertussuseqartumik pisariillisaanissamik ingerlatseqatigiiffik peqquneqarpoq. Tamanna aktiaateqarluni ingerlatseqatigiiffinni Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartuni aningaasartuutikillisaanissamik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap siusinnerusukkut piunasaqaatigisaanut naapertuulluarpoq.

Umiarsuit nutaat talittarfiusunut naleqquttuusut amerlanerussuteqartut aamma paasivaat, taamaalillunilu nunaqarfinni isorliunerusunilu talittarfinnik annertusaanissamut aningaasalersuinissaq killilersimaarneqarsinnaalluni.

Umiarsuanik pisinissap pilersaarusiorneqarnera tassungalu atatillugit misissuinerit naammangilluinnartut ikinnerussuteqartut assigalugit amerlanerussuteqartut isumaqarput. Sulialli pitsaanngitsumik pilersaarusiornera nunatta pilersorneqarnissamik pisariaqartitsineranut amerlanerussuteqartunit tutsikkumaneqanngilaq. Qinnuteqaatip

akuersaarnissaanut maannangaaq allamik periarfissaqanngilaq, taamaattumillu allatut ajornartumik taanna akuersaartariaqaramikku amerlanerussuteqartut ajuusaarutigaat.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut, Per Berthelsenip aamma Akitsinnguaq Olsenip Naalakkersuisut inassuteqaataat akuerisinnaanngilaat. Maanna umiarsuaasut piusinnaassusiannik sivitsuinerup pitsaanngequtai sullissinissamik isumaqatigiissutissatut siunnersuutip matuma 600 mio. kr.-ingajannik akiitsornermik aallaaveqartup pitsaanngequtaanit annerussasut uppernarsisinneqanngitsoq ikinnerussuteqartut isumaqarput.

Sullissinissamik isumaqatigiissutip taassuma, tassungalu ataani RAL-ip atlantikukkut assartuinermut akuersissutaata ukiuni 20-ni ingerlateqqinneqarnissaanut aammalu assartueriaatsimik assartuineq pillugu isumalioqatigiissitap sulinera aqutugalugu suliluunniit oqallisigilinningsatsinnik misissunngisatsinnik attasiinnarnissamut immaqqa atorneqartussanik umiarsuarnik arlalissuarnik pisinissamik piumasaqarnerup akuerineqarnissaanut Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq ullualuinnannguanik periarfissinneqarpoq. Taamaallunilu suliami pilersaarusiorkuni suliaasimasut naammangilluinnartutut ikinnerussuteqartunit isigineqarput. Periarfissanik isumaliutiginnittoqarsimannngilaq, innuttaasut oqallitsinneqarsimannngillat aammalu isumaqatigiissummik inaariikkamik akuersinissamut ullualuinnarnik periarfissinneqarluni aammalu isumaliutiginninnissamut allannguinissamulluunniit periarfissinneqarani Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq saqqumiussivigineqarsimavoq. Pisumi tamatumani ikinnerussuteqartut sallunaveeqqutitut atorneqarumannngillat, taamaattumillu inassuteqaatit akuersaarumanagit!

Ikinnerussuteqartunit immikkut oqaatigineqarumavoq sullissinissaq pillugu RAB-imik isumaqatigiissuteqarnissamut Naalakkersuisut peqquneqarsimannngimmata. Aningaasanut inatsimmi oqaasertaliussami aningaasatigut killissaliunneqartut iluini taamatut isumaqatigiissuteqarnissamut Naalakkersuisut 2010-mi aningaasanut inatsisikkut – aningaasanut inatsisikkut Siumumit akerlerineqarluni taasissutigineqartukkut – taamaallaat piginnaatinneqarput. Sullissinissamik isumaqatigiissut pillugu isumaqatigiinniarnit taakku nunatta assartuinikkut ukiunut 20-nut pitutorneqarnissaanna pinnagu allamik aallaaveqartinneqarsimasariaqaraluarput. Sullissinissamik isumaqatigiissutip sivikillineqarsinnaanerata ukiuni aggersuni isumaliutiginnissaa iluaqutaanngitsoq. Piffissaq isumaqatigiissuteqarfiusoq umiarsualiornissamullu taarsigassarsiat imminnut atapput, taamaattumillu piffissap sullissinissamik isumaqatigiissuteqarfiusup sivikillinera piffissap taarsersuiffiusup sivikillineqarneranik taamaallaat nassataqassaaq – ataatsimoortumilli aningaasartuut taanna akiitsullu allanngoratik taamaaginnassallutik. Piffissap isumaqatigiissuteqarfiusup sivikillineratigut umiarsuarnut akiitsut sinneri akilertariaqalersinnaapput, tamannalu RAL-imut taakku amerlaqataannik aningaasaliissuteqarnissamik nunatta karsianut piumasaqaateqarnermik kinguneqarsinnaavoq. Tamatuma aningaasasaqartinneqarnissaa ilimananngilaq, taamaattumillu piffissap sullissinissamik isumaqatigiissuteqarfiusup ukiunik 20-nik sivisussuseqartup ingerlatiinnarneqarnissaa periarfissatuaassalluni.

Piffissap sullissinissamik isumaqatigiissuteqarfiusup allanngortinneqarnissaa pillugu kingusinersukkut isumaqatigiinniartoqalissagaluarpalluunniit sullissinissamik isumaqatigiissummik akuersinikkut inuiaqatigiit 600 mio. kr.-inik akiitsoqalersissavagut. Taamatut akiitsoqalersitsinerup akuersissutigineqarneranut uparuaanerinnaq tunngavigissallugu akisussaassuseqanngitsutut ikinnerussuteqartunit isigineqarpoq. Maanna umiarsuaatigineqartut piusinnaasusiisa sivitsorneqarnissaat ajornarpat RAL/RAB

umiarsuarnik attartortariaqaraluarpoq, tamatumalu kingorna isummernissamut tunngavissiamik piviusumik Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliamut saqqummiussinissaq siunertaralugu periarfissanik allanik piviusumik misissuineq ingerlanneqarluni.

Naggasiullugu ataatsimiititaliap isumaqatigiittup piumasaraa Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq taamatullu Attaveqarnermut Ineqarnermullu Ataatsimiititaliaq Naalakkersuisunit maannamit ingerlaavartumik ilisimatinneqarlutillu **piviusumik** oqaloqatigineqartarnissaat.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap aalajangiinera

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliami ikinnerussuteqartut, Per Berthelsenip aamma Akitsinnguaq Olsenip inassuteqaatit akuerisinnaanngilaat.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliami amerlanerussuteqartut, Naaja Nathanielsenip, Niels Thomsenip aamma Aqqaluaq B. Egedep Naalakkersuisut inassuteqaataat **akuersissutigaat**.

Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliaq sinnerlugu

Naaja Nathanielsen
Aningaasaqarnermut Ataatsimiititaliap siulittaasua